

Vlaams
Parlement

ingediend op **123** (2019-2020) – Nr. 1
8 november 2019 (2019-2020)

Beleidsnota

ingediend door minister-president Jan Jambon,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
ICT en Facilitair Management

Cultuur
2019-2024

I. INHOUDSTAFEL

I.	INHOUDSTAFEL	2
II.	INLEIDING DOOR DE MINISTER	3
III.	SAMENVATTING	4
IV.	OMGEVINGSANALYSE	6
V.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	12
V.I.	TRANSVERSALE EN HORIZONTALE DOELSTELLINGEN	12
V.II.	OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN CJM	12
	ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen	12
	SD A.1. Een maximale impact op beleid, sector en samenleving realiseren .	12
	SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd cultuurbeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends	13
	SD A.3. Inspelen op opportuniteiten en het cultuurbeleid tijdig bijsturen	17
	SD A.4. Een performant internationaal cultuurbeleid uitbouwen.....	18
	ISE B. Investeren in infrastructuur	19
	SD B.1. Bouwen aan een performant en consistent cultuurinfrastructuurbeleid	19
	SD B.2. Investeren in duurzame cultuurinfrastructuur	19
	SD B.3. Kunst in opdracht en Kunst in de publieke ruimte versterken en uitbouwen	20
VI.	BELEIDSVELD CULTUUR	21
	ISE C. Culturele organisaties ondersteunen	21
	SD C.1. Bijdragen aan de ontwikkeling van een kwalitatief, divers en toegankelijk cultuurlandschap	21
	SD C.2. Inzetten op goed beheer van organisaties in de cultuursector.....	24
	ISE D. Culturele projecten stimuleren	26
	SD D.1. Uitbouwen van een dynamische ruimte via de ondersteuning van kunstenaars en initiatieven die inspelen op innovatie, duurzaamheid of maatschappelijke of artistieke meerwaarde	26
	SD D.2. Ruimte creëren voor experiment en nieuwe verbindingen	26
	SD D.3. Stimuleren van een performantere digitale culturele sector.....	27
	ISE E. Internationaal en interregionaal cultuurbeleid	28
	SD E.1. Inzetten op een performant interregionaal en internationaal cultuurbeleid.....	28
	SD E.2. Vlaanderen positioneren als draaischijf voor talent en expertise op wereldniveau	30
VII.	LIJST MET AFKORTINGEN	32
VIII.	BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	33

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Cultuur zit in het DNA van de Vlaming. We hebben van vorige generaties een rijke cultuur geërfd, die ons vandaag inspireert en een venster op de wereld biedt. Als minister van Cultuur wens ik enerzijds de sterktes van het bestaande Vlaamse cultuurbeleid verder uit te bouwen en anderzijds nieuwe accenten te leggen om de maatschappelijke, persoonlijke én economische waarde van cultuur te maximaliseren. Conform het Vlaams regeerakkoord, staat ook de cultuursector voor een besparingsoefening. Voor de culturele sector hebben wij de inspanningen verdeeld met de aangewezen proportionaliteit, gespreid over de taakstellingen en culturele sectoren én met respect voor de keuzes en selectiviteit die in het regeerakkoord werd opgenomen.

Als nieuwe minister wil ik de komende regeerperiode inzetten op een aantal nieuwe werven en een aantal langetermijndagingen:

Ik wil zuurstof geven aan de activiteiten en ambities van de cultureel erfgoedinstellingen, zowel binnen Vlaanderen als binnen hun internationale actieradius. De Vlaamse meesters – uit heden en verleden en in alle creatieve richtingen - moeten het uithangbord worden van de grootsheid die Vlaanderen in zich heeft. Het project Vlaamse Meesters werd tot nu toe vanuit een toeristische focus getrokken. Het lijkt mij een opportuniteit om in synergie met het Departement Buitenlandse Zaken de erfgoedsector voldoende onderbouw te geven om hun internationale opdracht waar te maken en onze topkunstenaars en collecties te ondersteunen. Tevens wil ik een traject opstarten om onze Vlaamse geschiedenis te ontsluiten in een museum voor de geschiedenis en cultuur van Vlaanderen.

Aansluitend wordt in het regeerakkoord gestipuleerd dat er een langetermijnvisie komt voor bovenlokale cultuurinfrastructuur. Het infrastructuurverhaal bestaat uit een consistente visie op de investeringssubsidies aan organisaties, de inventarisatie van de bovenlokale cultuurinfrastructuur en prioritaire zorg voor de eigen infrastructuur en de noden op korte en lange termijn. Ook hier staat een urgente financiële injectie tegenover die een aantal belangrijke culturele spelers moet toelaten om een performante en internationaal concurrentiële culturele infrastructuur uit te bouwen. We denken hier o.a. aan de verbouwing en uitbreiding van het KMSKA, de Bourla Schouwburg en de Gentse Opera, de tweede zaal van het kaaitheater, de voorbereidende werken voor het M HKA en een vernieuwende museumsite in Brugge. Deze werken maken tevens deel uit van een breder cultuur-toeristisch verhaal.

In het kader van een betere dienstverlening (inclusief communicatie) aan de burger en de organisaties zal er binnen mijn departement CJM gewerkt worden aan een vernieuwde, integrale digitale architectuur. Ook hier staan financiële middelen tegenover. Deze ambities kaderen binnen Vlaanderen Radicaal Digitaal, een gebruiksvriendelijke digitale communicatie, een efficiënte data-aanpak én een – op termijn – planlastvermindering voor de actoren én de administratie.

Daarnaast wil ik een grondige screening doorvoeren van de decretale kaders binnen het cultuurbeleid op meer realiteitszin, haalbaarheid en efficiëntie met daarbij een vereenvoudiging van de procedures en een vermindering van de planlast voor organisaties.

Finaal wens ik ook in te zetten op een intrinsieke aandacht voor de wereld en de actieradius van de vrijwilligers.

Cultuur zit in het DNA van de Vlaming. We hebben van vorige generaties een rijke cultuur geërfd die ons vandaag inspireert en een venster op de wereld biedt. We maken van Vlaanderen een sterke en zelfzekere natie waar Vlamingen en bezoekers fier op zijn, met aandacht voor een rijke waaier aan culturele beleving.

Jan Jambon

III. SAMENVATTING

Tijdens deze regeerperiode (2019-2024) zal ik trachten een maximale impact op beleid, sector en samenleving te realiseren door te streven naar een efficiënte en performante samenwerking en afstemming op vlak van monitoring, dataverzameling en kennisuitwisseling met cultuurbeleid in andere landen. Daarnaast wil ik investeren in een solide kennisbasis over de cultuursector.

Eveneens wil ik de komende jaren stappen ondernemen om een ambitieus en onderbouwd cultuurbeleid te realiseren, met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends. Het opmaken van sectoranalyses en onderzoek in functie van strategische visienota's en het analyseren van de uitvoering van sectorale decreten speelt hierin een belangrijke rol. Daarnaast zal ik het beleidskader en instrumentarium zoveel mogelijk afstemmen op huidige ontwikkelingen en trends en de sectorspelers stimuleren en faciliteren om binnen hun expertiseveld initiatieven en acties te initiëren en versterken die hierbij aansluiten. Hierbij hoort ook een sterk partnerschap met andere beleidsdomeinen, sectorspelers en middenveld. Verder zal ik ondernemerschap en professionalisering in de culturele en creatieve sectoren stimuleren.

Vanaf 2020 wil ik werken aan een consistent cultuurinfrastructuurbeleid. Een eerste stap hierin betreft het verkrijgen van een overzicht van het huidige infrastructuurlandschap. Vervolgens kan er een holistische langetermijnvisie opgemaakt worden voor de cultuurinfrastructuur. Verder blijf ik via het FoCI investeren in bovenlokale cultuurinfrastructuur.

Ik wil verder bijdragen aan de ontwikkeling van een kwalitatief, divers en toegankelijk cultuurlandschap door enerzijds te investeren in organisaties aan de hand van een performant subsidiesysteem en door anderzijds in dialoog te treden met het werkveld in functie van beleidsontwikkeling. Daarnaast zal er gewerkt worden aan strategische visienota's met duidelijke prioriteiten en keuzes.

Verder wil ik culturele organisaties blijvend stimulansen bieden om in te zetten op kwalitatief organisatiebeheer, publiekswerking en cultureel ondernemerschap. Van organisaties die structurele ondersteuning genieten, verwacht ik dat zij hierin een voorbeeldrol opnemen.

Mijn aandacht zal eveneens gaan naar het stimuleren van een performantere digitale sector. Een efficiënt strategisch beleid rond digitale transformatie zal in samenwerking met VIAA, publiq en Cultuurconnect geoperationaliseerd worden rond volgende pijlers: digitale infrastructuur, digitale content, digitale innovatie en digitale competenties.

Tijdens deze regeerperiode zal ik ook inzetten op een performant interregionaal en internationaal cultuurbeleid. Met het oog op een sterke sector en sterker beleid, wil ik de wisselwerking tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau maximaliseren. Daarnaast zal ik actief inzetten op bilaterale samenwerking met prioritaire partners en op interfederale samenwerking. Het is belangrijk dat Vlaamse actoren hun weg vinden naar internationale samenwerkingsprogramma's en ondersteuningskaders. Het is dan ook mijn ambitie ervoor te zorgen dat internationale programma's, zoals Creatief Europa en het Europese coproductiefonds Eurimages, nog breder bekend en benut worden. Daarnaast zal ik toezien op een vlotte implementatie van het samenwerkingsakkoord van 15 februari 2019 tussen de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie over de classificatie van films.

Tot slot is het mijn ambitie om Vlaanderen te positioneren als draaischijf voor talent en expertise op wereldniveau. Ik zal inzetten op culturele referentieprojecten met het oog op internationale profilering van de Vlaamse cultuursector en culturele en maatschappelijke vernieuwing. De grote kunst- en cultureelerfgoedinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap blijven omwille van hun internationale artistieke niveau,

bereik en omvang de artistieke topambassadeurs die Vlaanderen internationaal mee op de kaart zetten. Tenslotte zal ik stimulansen bieden voor ontwikkeling en presentatie van de Vlaamse cultuursector in het buitenland.

IV. OMGEVINGSANALYSE

1. Algemene beschouwing

Vlaanderen wenst een rijk en krachtig cultuur- en kunstenaanbod te creëren en te houden. Vlaanderen verbindt zich via dit aanbod met de wereld en een breed maatschappelijk denken. Internationale samenwerking en oriëntatie stimuleren is een onlosmakelijk deel van dit cultuurbeleid. Hiervoor is een professionele, leefbare en slagkrachtige cultuursector nodig. Met middelen voor buitenlandse presentatieplekken of toonmomenten laten we een buitenlands publiek kennismaken met de Vlaamse culturele actoren en omgekeerd. Artistieke en professionele benchmarking via internationale samenwerking en uitwisseling wordt gestimuleerd. Voor de erfgoedsector worden inspanningen geleverd om de werking, expertise en cultuurgoederen te profileren. Een nieuwe 'museumpas', die ruim in de markt wordt gezet, versterkt de aandacht voor musea en erfgoed in brede zin.

Wat de participatie aan dat aanbod betreft leert de laatste participatiesurvey dat de participatie aan kunst en cultuur de laatste jaren globaal gezien stabiel blijft. Toch stelt er zich een probleem. Uit de cijfers leren we dat de participatie aan deze activiteiten vooral een zaak is van de oudere generaties. Jongeren participeren er minder aan. Dit kan uiteraard resulteren in problemen op de korte of middellange termijn, vooral omdat het om generatie- en niet om leeftijdseffecten gaat. Daarnaast blijft de kloof wat cultuurparticipatie betreft bestaan tussen hoger en lager opgeleiden, zij het dat waar vroeger de cesuur lag tussen mensen zonder diploma hoger secundair onderwijs en de anderen, we nu eerder een kloof zien tussen zij die hoogstens een diploma secundair onderwijs hebben en de bezitters van een diploma hoger onderwijs. Voor bepaalde laagdrempelige activiteiten zien we echter wel dat de kloof verkleint. De participatie aan cultuur door personen van buitenlandse herkomst blijft een zorgkind. Wijzigingen van het aanbod en participatieve projecten slagen er met mondjesmaat in de personen van buitenlandse herkomst bij het culturele gebeuren te betrekken.

Vlaanderen is een toegankelijke regio met goed uitgeruste steden en een hecht netwerk aan culturele voorzieningen. Omwille van diverse dynamieken en motivaties bij het ontstaan van culturele infrastructuur, is er een enorme infrastructurale diversiteit in typologie, eigendomssituatie, vormgeving, beheermodel, gebruik ... De toestand van bestaande infrastructuur is bovendien erg wisselvallig. Heel wat gebouwen dateren van de jaren '70 en '80 en kunnen moeilijk tegemoet komen aan de veranderende ruimtevragen vanuit de sector. Aan de huidige eisen inzake energieprestatie, integrale toegankelijkheid, gebouw- en realisatietechnieken, (brand)veiligheid, ... wordt ook vaak niet voldaan. Niet zelden gaat het om historisch waardevolle of beschermde infrastructuur, wat dit nog moeilijker maakt. Een grondig onderzoek naar de architecturale behoeften op het vlak van de functionaliteiten en energiebesparende maatregelen is noodzakelijk.

2. Kunsten

Het Vlaams kunstenlandschap wordt gekenmerkt door een fijnmazige en gelaagde structuur met een grote verscheidenheid aan organisaties en initiatieven die zich zowel binnen de *not-for-profit* als de *for-profit* situeren. De kunstcreatie situeert zich binnen de disciplines muziek, podiumkunsten, beeldende kunst, vormgeving, architectuur, audiovisuele kunst, letteren en film, met in toenemende mate cross-overs tussen deze disciplines en zelfs daarbuiten. Er zijn organisaties en initiatieven met zowel internationale als lokale reikwijdte, gevestigde instituten en nieuwkomers, traditie en experiment, repertoire en vernieuwing, grote en kleinere publieken, publieke en private spelers.

Het Kunstendecreet voorziet in een breed ondersteuningsinstrumentarium. Binnen het decreet gaat ruim een derde van de middelen naar de zeven Vlaamse

Kunstinstellingen, zijnde Kunsthuis, Antwerp Symphony Orchestra, Brussels Philharmonic, deSingel, Ancienne Belgique, Kunstencentrum Vooruit en Concertgebouw Brugge. Deze kunstinstellingen fungeren als ambassadeurs binnen het Vlaamse kunstlandschap. Ze worden aangestuurd via beheersovereenkomsten. Via het Kunstendecreet ontvangen momenteel 207 kunstorganisaties een werkingssubsidie. Zij creëren het ruime aanbod, dat over Vlaanderen en buiten de landsgrenzen wordt verspreid, ontdekken nieuw talent, zorgen voor zuurstof en genereren werkgelegenheid. Naast de werkingssubsidies ondersteunt het Kunstendecreet organisaties en kunstenaars via projectmatige of tijdelijke initiatieven.

Ook het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking biedt perspectieven voor kunstspelers die met hun werking of projecten het lokale niveau overstijgen. Verder bieden de tax shelter voor podiumkunsten en film, de Kunstkoopregeling en cultuurkredieten mogelijkheden tot alternatieve financiering. Vlaanderen financiert zelf een aantal organisaties als buitendienst.

De Vlaamse filmsector steunt ook op een combinatie van publieke en private financiering. Bij het VAF/Filmfonds kan voor een film scenario-, ontwikkelings- of productiesteun aangevraagd worden. Daarnaast speelt het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) een rol in talentontwikkeling, promotie, publiekswerking en kennisopbouw m.b.t. de audiovisuele sector.

Literatuur Vlaanderen (voorheen Vlaams Fonds voor de Letteren) biedt ondersteuning aan het volledige letterenveld, van auteur tot lezer via subsidies voor creatie/productie/presentatie, informatie en kennisuitwisseling. Literatuur Vlaanderen organiseert en financiert projecten, samenwerkingsplatforms en andere initiatieven. Daarnaast zet Literatuur Vlaanderen sterk in op de internationale verspreiding van de Vlaamse literatuur en vervult ze een sleutelrol binnen het geïntegreerd letterenbeleid.

3. Cultureel Erfgoed

Cultureel erfgoed is het DNA van onze samenleving: wat we uit het verleden hebben overgeërfd, waaraan we waarde hechten en betekenis geven en wat we willen doorgeven aan de volgende generaties. Het onroerend erfgoed (gebouwen, landschappen, sites, ...) valt als gewestbevoegdheid niet onder het cultureel erfgoed. Een bijzondere categorie van cultureel erfgoed betreft het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, beter bekend als topstukken, die worden opgenomen in de Topstukkenlijst. Het gaat om erfgoed dat door de Vlaamse Gemeenschap als 'zeldzaam en onmisbaar' beschouwd wordt en daarom prioritair bewaard en behouden dient te worden in Vlaanderen.

Voor het bewaren, beschermen en ontsluiten van cultureel erfgoed staan zeer uiteenlopende actoren in. De meest zichtbare spelers die erfgoedwerking als kerntaak hebben zijn de collectiebeherende organisaties: musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. Zij nemen de zorg op voor een collectie cultureel erfgoed en ontsluiten deze naar het grote publiek en/of specifieke doelgroepen. Daarnaast zijn er ook kleine of verwante spelers die cultureel-erfgoedwerking niet als kerntaak hebben, maar wel hoeder zijn van waardevol erfgoed, zoals kerkbesturen, stadsarchieven, openbare bibliotheken, bedrijven, verenigingen, kunstorganisaties, onderwijsinstellingen, ... Ten slotte zijn er ook heel wat private en/of commerciële actoren actief in de cultureel-erfgoedsector: restaurateurs, tentoonstellingsbouwers, veilinghuizen, private verzamelaars, antiquairs ... Daarnaast telt het veld allerlei dienstverlenende organisaties, die individuen en andere collectiehouders helpen en begeleiden in de zorg voor en omgang met hun cultureel erfgoed.

Een bijzondere rol speelt de notie 'erfgoedgemeenschappen' in navolging van de Conventie van Faro (2005). Dit zijn gemeenschappen van individuen (en organisaties) die zich identificeren met een specifiek soort cultureel erfgoed. Het

gaat bijvoorbeeld over mensen die deelnemen aan tradities of andere vormen van immaterieel erfgoed, heem- en familiekundigen, gemeenschappen rond een museum, een erfgoedbibliotheek ... Erfgoedgemeenschappen worden niet rechtstreeks gesubsidieerd, maar zijn wel een belangrijke doelgroep van het beleid, onder meer via de dienstverlenende organisaties. Hun expertise en inspraak worden bijzonder gewaardeerd en ze worden dan ook sterk betrokken bij het beleid van collectiebeherende en dienstverlenende organisaties.

Het Cultureelerfgoeddecreet heeft als doel het ondersteunen van organisaties met een cultureel-erfgoedwerking. Organisaties met cultureel-erfgoedwerking als kerntaak kunnen binnen het decreet een beroep doen op werkingssubsidies: collectiebeherende organisaties, dienstverlenende organisaties en een organisatie die specifiek rond immaterieel erfgoed werkt. Voor collectiebeherende organisaties geldt een kwaliteitslabel dat attesteert dat de organisatie voldoet aan minimale internationale kwaliteitsstandaarden. 66 musea, 19 culturele archiefinstellingen en 10 erfgoedbibliotheeken dragen zo'n kwaliteitslabel. Daarvan ontvangen er 55 een werkingssubsidie. Twee musea, KMSKA en M HKA, zijn omwille van hun internationale uitstraling aangeduid als cultureel-erfgoedinstelling. Daarnaast kunnen organisaties, ook indien ze cultureel-erfgoedwerking niet als kerntaak hebben, projectsubsidies aanvragen. Aanvullend op het decreet zijn afzonderlijke reglementen gelanceerd als antwoord op specifieke noden in de sector.

Het beleid inzake het beschermen van cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang is geregeld in het Topstukkendecreet (zoals gewijzigd in 2014). Cultuurgoederen die erkend zijn als topstuk worden opgenomen op de Topstukkenlijst en komen in aanmerking voor restauratiesubsidies. Sinds 2014 worden ook cultuurgoederen die niet in de lijst zijn opgenomen maar voldoen aan de criteria 'zeldzaam en 'onmisbaar' krachtens dit decreet beschermd als topstuk.

Daarenboven staat het departement in voor het toekennen van uitvoervergunningen voor cultuurgoederen buiten de Europese Unie, conform de EU-verordening van 18 december 2008 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen. Jaarlijks betreft dit ca. 350 uitvoervergunningen. De Brexit zal allicht leiden tot een verdubbeling.

Erfgoedgemeenschappen die zorg dragen voor immaterieel erfgoed (het erfgoed 'borgen') kunnen hun erfgoed laten opnemen op de Inventaris Vlaanderen. Momenteel staan er 58 elementen op de Inventaris. Elementen op de Vlaamse inventaris kunnen voorgedragen worden voor de UNESCO-lijsten, die elf praktijken uit Vlaanderen bevatten.

De Vlaamse Gemeenschap is tot op vandaag een belangrijke erfgoedspeler. De Vlaamse Gemeenschap beheert een uitgebreide collectie kunstwerken: ca. 18.000 objecten waarvan er ca. 10.000 gezamenlijk worden beheerd met de Franse Gemeenschap en het KMSKB, en waarvan de Vlaamse Gemeenschap er sinds 1972 meer dan 7.000 zelf verwierf. Een deel daarvan is in langdurige bewaring gegeven bij erkende erfgoedinstellingen. Ongeveer 11.500 objecten zijn momenteel in bruikleen gegeven ter verfraaiing van openbare instellingen (scholen, gemeentebesturen, Vlaamse administratie, federale instellingen ...), terwijl de resterende 3.700 opgeslagen zijn in een depot in Vilvoorde.

Vlaanderen is bovendien inrichtende macht van een aantal musea en staat in die hoedanigheid quasi volledig in voor de financiering ervan. Concreet gaat dit onder meer over het KMSKA, het M HKA, het Kasteel van Gaasbeek en de Landcommanderij Alden Biesen.

Binnen dit segment heeft Vlaanderen ook een aantal organisaties overgenomen van de Provincies na de inkanteling van de persoonsgebonden materies. Zo beheert Vlaanderen, soms in samenwerking met andere partners, o.a. het Raveelmuseum, het Lijsternest en MuZee.

Tot slot continueert de Vlaamse overheid sinds 1 januari 2018 het provinciale instrumentarium voor collectieregistratie. Deze erfgoeddatabanken bieden een belangrijke dienstverlening aan kleinere collectiehoudende organisaties die collectiebeheer niet als kerntaak hebben, maar ook een aantal landelijk erkende musea maken gebruik van deze digitale infrastructuur en ondersteuning. Momenteel wordt er bekeken hoe deze databanken geïntegreerd kunnen worden om zo te komen tot een beter afgestemde dienstverlening op het vlak van collectieregistratie voor de diverse doelgroepen in het veld.

4. Sociaal-cultureel werk

Organisaties werkzaam in het sociaal-cultureel volwassenenwerk opereren in het middenveld dat zich tussen de burgers, de markt en de overheid bevindt. Ze richten zich op maatschappelijke veranderingen, zowel op het niveau van het individu als op het niveau van de samenleving.

Door deze focus op brede maatschappelijke thema's en specifieke doelgroepen bevindt de sector zich op het snijpunt met andere sectoren, zoals onderwijs, welzijn, sport, toerisme, economie, milieu... Op dit dynamisch snijpunt ontstaan voortdurend nieuwe praktijken, organisaties en samenwerkingsverbanden.

De talrijke sociaal-culturele volwassenenorganisaties dragen vanuit hun missie en visie bij tot een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving door het actief opnemen van de verbindende rol, de kritische rol en de laboratoriumrol. Hiertoe ontwikkelen ze, al dan niet in samenwerking met andere organisaties, sociaal-culturele praktijken voor en met volwassenen die relevant zijn voor de samenleving. Deze praktijken vormen de vertaling van ten minste twee van de vier functies van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, zijnde de cultuurfunctie, de leerfunctie, de maatschappelijke bewegingsfunctie en de gemeenschapsvormende functie. Meer en meer zoekt het sociaal-cultureel werk ook verbindingen met de kunsten en de erfgoedsector wat de werking nog een stuk rijker maakt.

Het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk subsidieert enerzijds sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werking ontplooiën met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied (en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad). Voor de beleidsperiode 2016-2020 gaat het om 111 organisaties. Anderzijds subsidieert het decreet 13 sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een werking ontplooiën, afgestemd op en complementair aan één of meerdere specifieke regionale werkingsgebieden. Daarnaast voorziet het decreet subsidies voor projecten die een bijdrage leveren aan de realisatie van de laboratoriumrol of die een bijdrage leveren aan de door de Vlaamse Regering bepaalde maatschappelijke uitdagingen.

Het Amateurkunstendecreet subsidieert op dit ogenblik nog negen amateurkunstenorganisaties die elk een eigen discipline ondersteunen en coördineren. Concreet gaat het over (1) foto, film en multimedia, (2) letteren, (3) dans, (4) beeldende kunst, (5) zang, (6) folk en jazz, (7) toneel en (figuren)theater, (8) pop & rock en (9) instrumentale muziek. Deze organisaties hebben als taak om hun discipline te stimuleren en burgers te informeren, te ondersteunen en te begeleiden. Op deze manier streven zij naar vernieuwing, verjonging en verbreding van hun sector. Elke organisatie heeft een landelijk bereik, zodat ze een zo breed mogelijk veld kan aanspreken. Daarnaast subsidieert het Amateurkunstendecreet internationale culturele projecten die in Vlaanderen worden georganiseerd, biedt het een internationale reistoelage voor deelname aan projecten in het buitenland en voorziet het in de mogelijkheid tot cofinanciering van internationale projecten.

Al leunt het professionele Vlaamse circusveld sterk aan bij andere professionele artistieke kunstvormen zoals dans en theater, toch wordt het onder de noemer sociaal-cultureel werk geplaatst. Het beslaat een heel spectrum, van amateurkunstenaars tot semiprofessionele en professionele beoefenaars. Circus

heeft bovendien vaak een sociale component en ook de erfgoedcomponent is nooit ver weg, zeker in traditionele familiecircussen, maar zelfs in hedendaagse circusvoorstellingen.

Het Circusdecreet wil de circuskunsten in Vlaanderen stimuleren, ondersteunen en kansen bieden op verdere ontwikkeling, professionalisering, ontplooiing en groei. Het vernieuwde decreet biedt structurele ondersteuning aan circuswerkplaatsen, circusateliers, circusgezelschappen en een circuscentrum. Daarnaast voorziet het projectsubsidies voor creatie en spreiding van circuskunstproducties en voor festivals, ontwikkelingsgerichte beurzen voor individuele circuskunstenaren en subsidies voor internationale reiskosten.

De Vlaamse Gebarentaal (VGT) werd in 2006 door de Vlaamse overheid erkend als de taal van de Vlaamse dovengemeenschap, een linguïstisch-culturele minderheidsgroep waarvoor de VGT een identificerende rol speelt. De Vlaamse dovengemeenschap kan gedefinieerd worden als een netwerk van dove mensen en hun omgeving, dat zich vertakt over heel Vlaanderen.

Het decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal (2006) bevat een symbolische erkenning van VGT als taal van dove en horende Vlaamse Gebarentaligen in de Vlaamse Gemeenschap en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Daarnaast subsidieert en erkent het decreet een kennis- en coördinatiecentrum VGT en voorziet het subsidies voor projecten die bijdragen tot de maatschappelijke verankering van de Vlaamse Gebarentaal.

5. Transversale instrumenten

Om de eigen culturele infrastructuur te beheren heeft de Vlaamse overheid het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) opgericht. Het FoCI treedt op als bouwheer voor de eigen accommodaties van de Vlaamse Gemeenschap in de sectoren Cultuur en Jeugd. Het FoCI fungeert in de schoot van het Departement Cultuur, Jeugd en Media en beheert meer dan dertig sites – ca. 90 gebouwen. Naast restauratie en nieuwbouw, gaat een groot deel van de middelen naar jaarlijks onderhoud.

Daarnaast worden ook jaarlijks investeringssubsidies toegekend aan organisaties voor een aantal sectorale prioriteiten. Op dit ogenblik zijn dat: het automatiseren van theatertrekken, het toegankelijker maken en het energiezuiniger maken van culturele infrastructuur. De middelen komen uit het Fonds Culturele Infrastructuur en uit het Vlaams Klimaatfonds, samen jaarlijks goed voor 7,5 miljoen euro.

Voor de investeringssubsidies Grote Culturele Infrastructuur (infrastructuur van uitzonderlijke omvang) worden de geselecteerde projecten door de bevoegde minister voorgedragen aan de Vlaamse Regering om de nodige middelen vrij te maken.

Sinds 2018 stelt de Vlaamse overheid via het FoCI ook een Energielening Cultuur & Jeugd ter beschikking. Organisaties die beschikken over eigen infrastructuur kunnen deze renteloze lening aangaan voor het plaatsen van fotovoltaïsche installaties.

Op 1 januari 2018 zijn de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies overgedragen naar de Vlaamse overheid of de lokale besturen. De bovenlokale schaal – tussen het lokale en het Vlaamse niveau – vormt een ideaal en uiterst operationeel niveau voor stimulerende initiatieven én om samenwerkingen te initiëren, coördineren en continueren. De bovenlokale schaalgrootte maakt het tevens mogelijk om transversaal als bruggenbouwer tussen diverse culturele en niet-culturele sectoren en beleidsdomeinen te fungeren.

Daarom creëerde de Vlaamse overheid het decreet van 15 juni 2018 betreffende de bovenlokale cultuurwerking. Dit decreet biedt een kader om de bovenlokale ruimte te verankeren in het beleid. Het decreet kent drie subsidielijnen:

- Projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten
- Werkingssubsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- Werkingssubsidies voor een bovenlokaal steunpunt

Voor 2020 en 2021 werden voor de projecten drie beleidsprioriteiten geformuleerd als kader voor het bovenlokaal cultuurwerk, met name aandacht voor de socio-demografische uitdagingen, transversaal samenwerken over grenzen heen en verdiepend werken vanuit eigen sterktes.

Het Participatiedecreet (Decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport) beoogt de ondersteuning, verrijking en versterking van de participatie in het cultuur-, jeugd- en sportbeleid.

6. Bovenbouworganisaties

Het beleid heeft sinds jaren ook de ruimte gecreëerd voor 'bovenbouworganisaties'. Deze bovenbouworganisaties werken vanuit drie insteken. Ze versterken de praktijkontwikkeling binnen de specifieke kunsten en erfgoed sectoren, het sociaal-cultureel werk en de amateurkunsten. Deze ondersteunende sectorale organisaties zijn Kunstenpunt, Faro en Socius. Dankzij hun ondersteunende werk kunnen de organisaties zich verder professionaliseren op het vlak van de sector gebonden taken maar ook hun werking sterker internationaliseren.

Binnen de amateurkunstensector werd hoger de rol van de negen ondersteunende organisaties besproken.

Er zijn ook thematische bovenbouworganisaties die de culturele organisaties ondersteunen om hun maatschappelijke rol beter te kunnen realiseren. Deze Thematische Steunpunten zijn actief op het vlak van diversiteit en integratie (Demos), publiekswerk (publiq), de ondersteuning van de digitalisering van het bibliotheekwerk en lokale culturele actoren (Cultuurconnect) en het ondernemerschap in de sector (Cultuurloket).

Met de invoeging van het decreet van 15 juni 2018 betreffende de bovenlokale cultuurwerking zal er ook per 1/1/2020 een Vlaams steunpunt ondersteund worden dat zal fungeren als praktijkondersteuner voor de actoren in het lokale en bovenlokale veld en als beleidsondersteuner.

V. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

V.I. TRANSVERSALE EN HORIZONTALE DOELSTELLINGEN

V.II. OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN CJM

ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen

SD A.1. Een maximale impact op beleid, sector en samenleving realiseren

OD A.1.1. Streven naar efficiënte en performante samenwerking en afstemming met relevante partners

Om een ambitieus cultuurbeleid te voeren dat onderbouwd is door betrouwbare data, informatie en kennis moet er ten volle ingezet worden op afstemming en overleg met alle betrokken actoren. De krachten moeten gebundeld worden en een sterk partnernetwerk is noodzakelijk. Samen kan men als kennisknooppunt fungeren door te zorgen voor uitwisseling van kennis voor en over de cultuursector o.a. via de organisatie van platforms, studiedagen of onderzoeksnetwerken.

Het is ook belangrijk dat we nog beter afstemmen met internationale kaders op vlak van monitoring en kennisuitwisseling. Door Eurostat als databron optimaler te gebruiken maken we benchmarking van beleid, maar ook van organisaties internationaal makkelijker. Binnen de bilaterale akkoorden met nabuurlanden en -regio's, en ruimer, is er vaste aandacht voor kennisuitwisseling over ieders cultuurbeleid, cultuurbestel en overheidsinstrumentarium. Specifieke aandacht krijgt de kennisuitwisseling met het Nederlandse ministerie OCW – directie Cultuur, het Nederlandse Filmfonds, het Nederlandse Letterenfonds en de Boekmanstichting.

OD A.1.2. Investeren in een solide kennisbasis over de cultuursector met bijzondere aandacht voor beleidsrelevant onderzoek

Het afsprakenkader Onderzoek wordt gefinaliseerd tegen maart 2020. Dit afsprakenkader rond onderzoek, monitoring en data stemt de opdrachten van het departement en de sectorale steunpunten Faro, Kunstenpunt, Socius en Circuscentrum op elkaar af. Het vertrekt hierbij van samenwerking die voortgaat op bestaande sterktes en goede praktijken, maar moet ook huidige hiaten opvullen en onduidelijke taakverdeling of overlap vermijden. Een jaarlijks op te maken onderzoekskalender moet een overzicht bieden van alle beleidsrelevante cultuuronderzoeken die de partijen het komende werkjaar van plan zijn uit te (laten) voeren. In de loop van deze regeerperiode wordt dit afsprakenkader ook uitgebreid met het Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur.

Het wetenschappelijke steunpunt Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie wordt optimaal benut om beleidsrelevante kennisopbouw en -deling mee waar te maken. Het zal tijdens deze regeerperiode opnieuw uitvoering geven aan een nieuwe versie van de participatiesurvey.

OD A.1.3. Bouwen aan kwaliteitsvolle systemen voor data-analyse en monitoring

Met de lokale vrijetijdsmonitor wil de Vlaamse overheid het vrijetijdsaanbod en de -participatie op lokaal vlak in Vlaanderen in beeld brengen. De monitor doet hiervoor beroep op gegevens uit bestaande bronnen en op data die bevroegd worden bij lokale besturen via een registratietool. Tijdens deze regeerperiode staan twee nieuwe bevraging rondes, in 2021 en 2024, gepland.

Het Vlaams Regeerakkoord (RA, p. 198) bevestigt de ambitie om minstens 5% van de middelen voor gemeenschapsbevoegdheden te investeren in het Brussels hoofdstedelijk gewest. De Brusselnorm blijft zo centraal staan bij het investeren in infrastructuur en dienstverlening ten behoeve van de Brusselaars. Aan de hand

van periodieke rapporten van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel wil de Vlaamse regering bekijken of deze doelstelling gehaald wordt. Ik zal de uitgaven in Brussel voor Cultuur blijven monitoren, en waar nodig de monitoring eventueel verfijnen, verder duiden en desgevallend aanpakken met een concreet actieplan.

Om het internationaal cultuurbeleid te kunnen onderbouwen en richting te geven, zijn goede cijfergegevens nodig over de internationale aanwezigheid van onze culturele actoren. Er zal in samenwerking met het Departement BUZA en de culturele partners worden bekeken of en hoe de plantool van Flanders Culture als instrument gebruikt kan worden om deze kennisnood op te vullen.

OD A.1.4. Een actieve ontsluiting van de kennis over cultuur realiseren

In het Regeerakkoord werd aangegeven dat de Vlaamse overheid zich zal toeleggen op het verzamelen en ontsluiten van kennis en data met respect voor privacy en dat het de burger/ondernemer terug centraal zal plaatsen in de regie over zijn eigen data en interacties met de overheid (RA, p. 195). Daarom wil ik ook voor de cultuursector een digitale omgeving creëren die efficiënte en gebruiksvriendelijke dienstverlening mogelijk maakt zowel in het kader van dossieropvolging als kennisontwikkeling. Naast kwaliteitskenmerken (juistheid van gegevens, vermijden van het maken van fouten in het proces, efficiënte werkondersteuning) staat de gebruikersbeleving daarbij centraal. We moeten deze regeerperiode de eerste stappen zetten voor het verbeteren en performant maken van die digitale dienstverlening (het huidige KIOSK).

SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd cultuurbeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends

OD A.2.1. Detecteren en in kaart brengen van ontwikkelingen en tendensen in de samenleving en in de cultuursector

De digitale manier van werken op vlak van dossieropvolging en actieve vergaring van data door steunpunten zorgen ervoor dat een grote hoeveelheid data wordt gegenereerd. Elk individueel gegeven kan voor verschillende doelstellingen worden gebruikt, maar er moet zeker ook bekeken worden hoe die data zo zinvol mogelijk kunnen ingezet worden voor analyses bij de uitvoering van decreten en andere regelgeving, zowel met het oog op procesoptimalisatie als met het oog op het meten van de impact van uitgedeelde subsidies op het landschap.

OD A.2.2. Beleidskader en instrumentarium afstemmen op de huidige ontwikkelingen en tendensen

Om een relevant en actueel cultuurbeleid te voeren stem ik de beleidskaders en reglementering af op recente evoluties in de sector(en) en de samenleving die een voelbare impact hebben op het culturele veld.

De grote kunstinstituten blijven omwille van hun internationale artistieke niveau, bereik en omvang de artistieke topambassadeurs die Vlaanderen internationaal op de kaart zetten (RA, p. 126). De kunstinstituten, die voor de subsidieperiode 2022-2026 een nieuwe subsidieaanvraag moeten indienen, zullen aan -de in het regeerakkoord geformuleerde opdrachten- invulling geven (RA, p. 126).

Het is mijn bedoeling om, in uitvoering van het Regeerakkoord, de mogelijkheden na te gaan van een private 'Topstukkenstichting', eventueel in synergie met bestaande initiatieven, ter versterking van de slagkracht van Vlaanderen op het vlak van de verwerving van topstukken en sleutelwerken voor Vlaamse erfgoedcollecties (RA, p. 126).

Eveneens in uitvoering van het Regeerakkoord wil ik de mogelijkheid nagaan om een regeling in te voeren voor internationale inkomende bruiklenen om onze musea toe te laten zich als volwaardige partner te profileren voor het opzetten van

internationale tentoonstellingen. De verzekeringskosten waarmee het MSK Gent geconfronteerd wordt bij het opzetten van de Van Eyck tentoonstelling in 2020 geven de nood aan een dergelijke regeling weer (RA, p. 126).

De aandacht voor de cultureel erfgoedsector blijft een prioriteit. Op basis van de conclusies van de evaluatie van de grote cultureel-erfgoedronde 2019-2023 zet ik in op de optimalisering van de procedures en processen in uitvoering van het Cultureelerfgoeddecreet. Binnen deze sector is er ook nood om te komen tot een beter management en zakelijk beleid. In dit kader bekijk ik ook, in samenspraak met de lokale besturen, of er wijzigingen nodig zijn aan het decreet zelf of aan het bijhorende uitvoeringsbesluit (RA, p. 126).

Onderzoek wijst uit dat personen met een lager opleidingsniveau, personen in armoede en personen van buitenlandse herkomst nog te weinig participeren aan het rijke Vlaamse cultuur- en vrijetijdsaanbod. Daarom blijf ik inzetten op instrumenten uit het Participatiedecreet zoals de UiTPAS, lokale netwerken en het Fonds Vrijetijdsparticipatie die zowel het lokale aanbod (via de lokale besturen) als het bovenlokale aanbod toegankelijker maken voor mensen in (kans)armoede (RA, p. 127). Ook andere instrumenten, zoals de MuseumPAS, kunnen positieve effecten hebben op participatie.

OD A.2.3. De sectorspelers stimuleren en faciliteren om binnen hun expertiseveld initiatieven en acties te initiëren en versterken

Het cultuurbeleid is erop gericht om sectorspelers te ondersteunen en te stimuleren in hun werking, praktijk en initiatieven. Zo heeft zich binnen het culturele decretale kader de afgelopen jaren een sterke en kwaliteitsvolle cultuureducatieve praktijk ontwikkeld (zowel in de specifieke cultuureducatieve organisaties als de cultuureducatieve praktijken binnen organisaties in kunsten, literatuur, cultureel erfgoed, media, film, sociaal-cultureel werk en jeugdwerk).

Wat filmeducatie betreft zet ik via het VAF het project 'de Filmclub', een initiatief waarin kleuters, kinderen en jongeren op een laagdrempelige manier kennis maken met een kwalitatief aanbod van films, verder. Door het ontwikkelen van een eigen filmcultuur maken we het publiek van de toekomst warm voor kwaliteitsvolle Vlaamse creaties.

Ik ondersteun en faciliteer spelers in de ruime culturele sector om de digitale transformatie te integreren in hun werking. Daartoe ontwikkel ik een strategisch beleid i.s.m. VIAA, publiq en Cultuurconnect dat geoperationaliseerd wordt in verschillende pijlers (zie OD D.3.1, RA, p. 128).

Om de spelers in het bibliotheeklandschap van Vlaanderen -na de inkanteling van het streekgericht bibliotheekbeleid bij de Vlaamse overheid begin 2018- blijvend te kunnen ondersteunen werd er door mijn administratie gewerkt aan een Vlaams bibliotheekbeleid. Ik bekijk hoe het bovenlokaal bibliotheekbeleid' kan ondersteund worden.

OD A.2.4. Een sterk partnerschap realiseren met andere beleidsdomeinen, sectorspelers en middenveld

Als coördinerend minister van het Vlaams vrijwilligersbeleid tracht ik de erkenning en ondersteuning van vrijwilligers in Vlaanderen op een gecoördineerde manier aan te pakken over alle sectoren heen waarbinnen organisaties vrijwilligers in hun werking inschakelen. In de nieuwe regeerperiode houdt dit concreet in dat we het actieplan verder toekomstgericht ontwikkelen en uitvoeren.

De digitale transformatie (cf. supra) wil ik ook maximaal realiseren voor verenigingen met als doel de plan- en regellast te verminderen. Een behoefte- en haalbaarheidsanalyse uit 2019 biedt een eerste aanzet voor de ontwikkeling van dergelijk digitaal instrument ter ondersteuning van verenigingen, rekening

houdend met de herbruikbare ICT-bouwstenen binnen de Vlaamse overheid en bestaande trajecten op andere niveaus.

We gaan complexloos om met de Vlaamse identiteit, met wie we zijn en waar we vandaan komen. We stellen in navolging van Nederland een Canon van Vlaanderen op. Deze werkt met vensters: personen, gebeurtenissen en cultureel erfgoed laten samen het verhaal van de historische en culturele ontwikkeling van Vlaanderen als Europese natie zien. De Canon wordt samengesteld door een onafhankelijke en pluralistisch samengestelde wetenschappelijke commissie en is in de eerste plaats bedoeld ter ondersteuning voor het onderwijs en, in aangepaste vorm, van de inburgeringscursus voor onze nieuwkomers. Als minister van Cultuur zal ik hier vanzelfsprekend een rol in opnemen. (RA, p. 21 en 25).

Met mijn collega bevoegd voor het onroerend erfgoed wil ik nagaan hoe de vele topstukken aanwezig in monumenten, meer bepaald in kerken en kloosters, in goede staat voor de toekomst bewaard kunnen worden. Een gericht proefproject rond 'behoudsondersteuning bewaaromstandigheden topstukken' bij erfgoedbewaarders die behoud en beheer niet als kerntaak hebben, stelt me in staat het huidig beleid te evalueren en waar wenselijk bij te sturen (RA p. 126). Nog in samenwerking met onroerend erfgoed neemt mijn administratie een regierol op voor een afgestemd depotbeleid voor erfgoed, dat niet enkel inzet op nieuwe bewaarplaatsen maar, na waardering en inventarisatie, ook resulteert in herbestemmen en afstoten. Het departement doet dit in samenwerking met het steunpunt FARO, cultureel-erfgoedspelers in het veld, lokale besturen en i.s.m. Agentschap Onroerend Erfgoed gezamenlijk voor cultureel en onroerend erfgoed. Hierbij zal expliciet aandacht besteed worden aan collecties van kerkgebouwen waar een herbestemming overwogen wordt (RA, p. 126). In de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed zal ik een verdere prioritering en taakstelling bekijken om een afgestemd collectie- en bewaarbeleid in Vlaanderen aan te moedigen.

Een duurzaam cultuurbeleid realiseer ik in een sterk partnerschap met sectorspelers en middenveld. We dragen zorg voor ons artistiek en cultureel erfgoed (RA p. 125). In lijn met de aanbevelingen van het Rekenhof werk ik, in nauw overleg met de experts op het terrein, systematisch verder aan de optimalisatie van het management van de Collectie Vlaamse Gemeenschap met aandacht voor inventarisatie en waardering in functie van een afgestemd depotbeleid (RA p. 126). Via een doordacht aankoopbeleid, verankerd in het Kunstendecreet, wordt deze collectie aangevuld met een kwaliteitsvolle hedendaagse-kunstcollectie die de artistieke praktijk in Vlaanderen doorheen de tijd documenteert. Daarnaast blijf ik, in navolging van de adviezen van de Topstukkenraad, de opportuniteiten opvolgen voor de verwerving van topstukken en sleutelwerken via het Topstukkenfonds (RA p.125). Zoals eerder vermeld ga ik, eventueel in synergie met andere actoren, ook de mogelijkheden na van een private 'Topstukkenstichting'. Voor de museale werken uit de collectie inclusief de topstukken, sluit ik bewaargevingsovereenkomsten af met de erkende erfgoedinstellingen.

OD A.2.5. Het werkveld informeren over en betrekken bij beleidsontwikkeling en beleidslijnen

Een goede samenwerking met het werkveld is zeer belangrijk. Ik vraag mijn administratie om op maat en waar nuttig overleg te organiseren waarbij zowel informatiedeling als debat over beleid aan bod kunnen komen.

OD A.2.6. Arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden in de cultuursector ondersteunen

Ik voer de afspraken over de maatregelen uit de vijf Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non-profitsectoren en de twee Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de kunstensector verder uit. De Vlaamse Regering maakt in de social/non-profitsectoren en in de kunstensector vanaf 2020 een bedrag vrij ten

belope van 1,1% van de loonkost. Deze middelen worden integraal besteed aan een reële verhoging van de koopkracht van de personeelsleden. Voor organisaties die ressorteren onder het paritair subcomité voor de socioculturele sector van de Vlaamse Gemeenschap (PC 329.01) of het paritair comité voor het gemakbedrijf (PC 304), wordt deze verhoging van de koopkracht ingezet om een hogere eindejaarspremie te betalen.

De DAC-projecten en de GESCO-projecten zijn momenteel uitdagend. Er is wel de garantie dat deze middelen in de sector blijven.

Ik zet de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag onverminderd verder. In het kader van het Actieplan Grensoverschrijdend Gedrag loopt de opdracht van de Genderkamer en de ondersteuning van Engagement verder tot 2021. Nadien worden beide werkingen geëvalueerd. Een stuurgroep volgt het actieplan verder op (RA p. 125).

OD A.2.7. Ondernemerschap en professionalisering in de culturele en creatieve sectoren stimuleren en ondersteunen

In de nieuwe regeerperiode wil ik vanuit mijn bevoegdheid ondernemerschap in de culturele en creatieve sectoren in de breedte versterken. Het instrumentarium dat hiervoor werd uitgebouwd, wil ik blijvend inzetten en verbreden omdat ze belangrijke hefboomen zijn in de professionalisering van de sector.

De samenwerking met Hefboom voor de Cultuurkredieten zal tijdens mijn regeerperiode op kruissnelheid komen. Met Kunst aan Zet kunnen Vlaamse burgers kunst aankopen van Vlaamse levende kunstenaars. De financiële afhandeling van het proefproject dat loopt met een beperkt aantal galeries wordt geëvalueerd. Ik kijk met belangstelling uit of het instrument net als in de UK een succes wordt.

PMV blijft een belangrijke partner voor dossiers boven de 100.000 euro. PMV zal verder gebruik maken van de Garantie Facility om de eigen portefeuille te beschermen en de integratie van de Garantie Facility in Invest EU te bewaken. PMV is inmiddels stevig verankerd in het Europese instrumentarium. Ik wil bekijken of dat voor Hefboom ook kan.

Twee vormingstrajecten lopen teneinde. Het Atelier gaat in 2020 het laatste jaar in en dan zal blijken of de deelnemers die een begeleiding op maat kregen ook effectief hun targets behalen. Ook het vormingstraject Leiderschap in Cultuur Lage Landen start het derde en laatste jaar. Na afloop wil ik nagaan of en hoe beide onderwerpen in het aanbod van het Cultuurloket kunnen geïntegreerd worden.

Ondernemerschap en professionalisering zijn heel cruciaal voor carrières in de Vlaamse cultuursector. Wie afstudeert in het hoger kunstonderwijs is te weinig voorbereid op het reilen en zeilen in de sector. Zij kunnen weliswaar terecht bij Cultuurloket maar ik wil, in overleg met de minister bevoegd voor Onderwijs, bekijken of mijn administratie, de steunpunten, andere culturele actoren en private spelers een rol kunnen spelen in het versterken van ondernemerschap in onze School of Arts (RA, p. 127).

Een ander belangrijk instrument voor ondernemerschap en het betrekken van private partners blijft de tax shelter (RA p. 127). Dit instrument bestaat sinds 2003 voor de audiovisuele sector en werd in 2016 uitgebreid naar de podiumkunsten. Na ondertekening van het samenwerkingsakkoord inzake tax shelter voor audiovisuele werken en podiumkunsten, zal ik zorgen voor een vlotte implementatie. Dit akkoord geeft rechtsgrondslag aan de uitoefening van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Federale Staat en wil de interpretatie van deze federale wetgeving afstemmen. In de geest van dit samenwerkingsakkoord zal gewaakt worden over een optimale uitoefening van de bevoegdheden voor elk van de betrokken entiteiten. Repercussies van mogelijke

wijzigingen aan de wetgeving worden ook pro-actief opgevolgd, net als eventuele uitbreidingen van de tax shelter maatregel naar andere domeinen.

Ik volg ook de uitbreiding op van de tax shelter naar gaming samen met mijn collega bevoegd voor media. Dit werd in 2019 aangemeld bij de Europese Commissie en dient nog verder uitgediept te worden. Een uitbreiding kan pas in werking treden na het akkoord van de Europese Commissie en de ondertekening van een samenwerkingsakkoord ter zake tussen de Gemeenschappen en de Federale staat.

SD A.3. Inspelen op opportuniteiten en het cultuurbeleid tijdig bijsturen

OD A.3.1. Een kwalitatieve en objectieve beoordelingsmethodiek garanderen

De Adviescommissies Kunsten, Cultureel Erfgoed en Sociaal-volwassenwerk hebben allen een opdracht op het vlak van de kwaliteitsbewaking van de beoordelingsmethodiek, het evalueren van de advisering door beoordelingscommissies en het leveren van beleidsadvies. De specifieke taakstelling van deze adviescommissies is in elk van de decreten echter licht afwijkend, wat in de praktijk tot een verschillende oriëntatie en werking van de verschillende adviescommissies heeft geleid.

Ik geef mijn administratie de opdracht om in 2020 een oefening te maken om de werking van deze adviescommissies sterker op elkaar af te stemmen. Uit de oefening zal eveneens blijken of (een) decreet(s)wijziging(en) noodzakelijk is.

OD A.3.2. Een platform bieden aan inspirerende praktijken en know-how binnen de cultuursector

Met verschillende initiatieven wil ik zichtbaarheid geven aan wat Vlaanderen op cultureel vlak te bieden heeft.

Met de Ultimas – De Vlaamse Cultuurprijzen – wil ik de culturele verdiensten van laureaten in verschillende cultuurdisciplines in de kijker zetten. De prijzen zijn niet alleen een blijk van erkenning voor de bekroonde kunstenaars en organisaties, maar ook een stimulans voor de vele beoefenaars van al die verschillende cultuurdisciplines.

Ik zal het platform immaterieel erfgoed verder inzetten als instrument om de Inventaris Vlaanderen te ontsluiten (RA, p. 126). Het platform is een samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de Werkplaats Immaterieel Erfgoed. Op het platform worden ook inspirerende praktijken van erfgoedgemeenschappen rond het 'borgen' van (het zorg dragen voor) immaterieel erfgoed opgenomen in het zogenaamde Register. Jaarlijks kunnen hiervoor nominaties worden ingestuurd. Daarmee wil ik de vele vrijwilligers en de actoren uit de erfgoedsector die dagelijks aan de slag zijn met ons immaterieel erfgoed en bijdragen aan samenhang en gemeenschapsvorming, in de kijker plaatsen (RA p. 125).

Daarnaast stimuleer ik met de jaarlijkse Kunstendag voor Kinderen sectorspelers om activiteiten op te zetten specifiek gericht op kinderen en families.

Tot slot zal ik de UiTPAS verder aanbieden als opstap aan alle geïnteresseerde lokale besturen. Vorig jaar werd de Museumpas gelanceerd. Uit de eerste voorzichtige cijfers blijkt dat de Vlaming dit initiatief waardeert. Ik zal de Museumpas verder alle kansen geven (RA, p. 127).

SD A.4. Een performant internationaal cultuurbeleid uitbouwen

OD A.4.1. Dialoog tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau maximaliseren

Het Vlaamse cultuurbeleid wordt beïnvloed door internationale tendensen en ontwikkelingen, zoekt de internationale uitwisseling op om zich te benchmarken, te versterken en te vernieuwen, maar ook om de Vlaamse kennis, expertise en excellentie internationale weerklank te geven. De belangrijkste multilaterale kaders voor cultuur worden bepaald door de EU, de UNESCO en de Raad van Europa.

Ik zet in op actieve deelname aan deze fora op zowel ambtelijk als politiek niveau. Naast bilaterale politieke contacten en multilaterale vergaderingen op ministerniveau (bv. Raad van de EU), gaat het daarbij ook om ambtelijke opvolging van het EU Werkplan Cultuur (bv. Open Method of Coordination-werkgroepen), conferenties in het kader van de opeenvolgende EU-voorzitterschappen en expertengroepen van de Europese Commissie. Ook ambtelijke bijeenkomsten en expertenvergaderingen in het kader van de UNESCO en de Raad van Europa worden bijgewoond en binnen de OESO worden de recente ontwikkelingen rond cultuur van nabij opgevolgd.

ISE B. Investeren in infrastructuur

SD B.1. Bouwen aan een performant en consistent cultuurinfrastructuurbeleid

OD B.1.1. Overzicht krijgen over het infrastructuurlandschap

Ik zal mijn administratie de opdracht geven om het hele cultuurinfrastructuur landschap te inventariseren. Bestaande informatie moet worden samengebracht, aangevuld en (gedeeltelijk) gedigitaliseerd in een omvattende databank van zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde infrastructuur, met een beperkte set relevante gegevens (RA p. 127).

OD B.1.2. Uitwerken van een holistische langetermijnvisie voor cultuurinfrastructuur

Ik plan een structurele aanpak voor bovenlokale cultuurinfrastructuur en bouw een langetermijnvisie uit. Het is mijn ambitie om een strategisch kader te bieden voor ontwikkeling en ondersteuning van een innovatieve en sterke cultuurinfrastructuur, voor gerichte en efficiënte investeringen en voor een actief zoeken naar strategieën op vlak van verduurzaming en circulariteit, maar ook inclusie, kwaliteit van de leefomgeving, ... Waar mogelijk zal ik nieuwe strategische samenwerkingen en partnerschappen aangaan en bestaande versterken (RA p. 112, 127-128, 141 en 154).

Ik geef mijn administratie de opdracht te onderzoeken hoe het multifunctioneel, klimaatbestendig en adaptief gebruik in ruimte en tijd kan gestimuleerd worden in de cultuursector, en hoe ruimte, functies en gebouwen verweven kunnen worden, zonder de hoofdbestemming of de noden van de hoofdgebruiker in het gedrang te brengen (RA p. 130 en 156).

In overleg met de minister bevoegd voor jeugd, herzie ik het besluit van de Vlaamse regering betreffende het verlenen van investeringssubsidies voor culturele infrastructuur met bovenlokaal belang van 9 juni 2017. Daarvoor zal ik de noden van de bovenlokale cultuur- en jeugdsector en de stakeholders in kaart brengen. Ik streef naar een bijsturing en optimalisatie van terminologie, beoordelingstools en -methodieken. Nieuwe projectaanvragen voor ondersteuning als grote culturele infrastructuur van uitzonderlijke omvang zullen o.a. worden getoetst op inhoudelijke meerwaarde voor het landschap, draagvlak en financiële haalbaarheid (RA p. 128).

Ik werk daarnaast aan een masterplan voor het beheer, het onderhoud en het (toekomstig) gebruik van de eigen cultuurinfrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap. Met dit masterplan onderschrijf ik de engagementen rond energiebesparing zoals geformuleerd door de Vlaamse Regering (RA p. 144).

OD B.1.3. Inzetten op een transitiebenadering voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en circulariteit binnen de cultuursector

Ik evalueer het instrument van de renteloze Energielening Cultuur & Jeugd, die cultuur- en jeugdorganisaties de mogelijkheid biedt tot maximaal € 135.000,00 te ontlenen voor investeringen in fotonvoltaïsche installaties en onderzoek of het aangewezen is het huidige toepassingsgebied uit te breiden naar andere vormen van duurzame investeringen.

SD B.2. Investeren in duurzame cultuurinfrastructuur

OD B.2.1. Via het FoCI investeren in gesubsidieerde cultuurinfrastructuur

Investeren in culturele infrastructuur is een absolute prioriteit voor deze Vlaamse regering. Door diverse grote werven aan te pakken, willen we een duidelijk verschil maken. Investeren in infrastructuur is ook een investering in de artistieke toekomst.

Ik zal erop toezien dat mijn administratie het besluit van de Vlaamse Regering voor het verlenen van investeringssubsidies voor culturele infrastructuur met bovenlokaal belang op een goede manier uitvoert en de sector helder informeert over de voorwaarden en uitvoeringsmodaliteiten van deze subsidies.

Via de overgedragen provinciale middelen verleent de Vlaamse Regering investeringssubsidies aan de stad Antwerpen (Arenbergschouwburg, DIVA en FOMU), de stad Gent (Caermersklooster), de stad Hasselt (Bibliotheek Hasselt Limburg) en de stad Tongeren (Gallo Romeïnmuseum).

Voor de Gentse operasite zal ik in overleg en samenwerking met de stad Gent als eigenaar een masterplan opstellen en de renovatie en restauratie opstarten. Hetzelfde gebeurt met de Bourla schouwburg in Antwerpen waar ik eveneens in overleg en samenwerking met de stad Antwerpen een hedendaagse schouwburg op internationaal niveau wil realiseren zonder afbreuk te doen aan de historische context en de erfgoedwaarde. Ook met de stad Brugge werk ik samen om de plannen voor de vernieuwde museumsite in de binnenstad te realiseren (RA p. 127).

Ik start onderhandelingen op met de federale regering voor de overdracht van het Amerikaans Theater met als doel de creatie van een nieuwe Vlaamse culturele pool (RA p. 128). Na overdracht zal de coördinatie van dit project gebeuren door de Ancienne Belgique.

De vernieuwingswerken aan het Kunstencentrum Stuk worden verdergezet (RA p. 127).

OD B.2.2. Via het FoCI investeren in eigen cultuurinfrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap

In 2021 zal het ontwerp voor de bouw van een tweede zaal en de renovatie van de Grote Zaal met geautomatiseerde theatertrekken van het Kaaitheater afgerond worden, waarna de werken hier starten (RA p. 127).

Ik werk de grondige renovatie van het KMSKA af en open het vernieuwde museum dat de internationale ambities moet waarmaken. Om de internationale ambities van KMSKA waar te maken zal ik na heropening ook extra investeren in de werking van dit museum. (RA p. 127).

Ik zet het traject verder met oog op de realisatie van een nieuw M HKA op de site Zuidersluis/Hof van Beroep in Antwerpen (RA p. 127). Tijdens deze regeerperiode zet ik de nodige stappen om tegen het einde van de regeerperiode ook effectief aan het bouwen te zijn.

De nieuwbouw van Z33 zal na de voorlopige oplevering overgedragen worden aan de Vlaamse Overheid.

SD B.3. Kunst in opdracht en Kunst in de publieke ruimte versterken en uitbouwen

OD B.3.1. Ontwikkelen en monitoring van het instrumentarium Kunst in Opdracht in de publieke ruimte

Het decreet Kunst in Opdracht is sinds 1 maart 2019 van kracht en wordt opgevolgd door het platform Kunst in Opdracht. In de komende jaren zal ik blijven sensibiliseren over de toepassing van dit decreet.

Uit het evaluatietraject van het decreet Kunst in Opdracht is gebleken dat er nood is aan beleidsinitiatieven die coherentie creëren tussen focus, visie en aanpak van kunstopdrachten in de publieke ruimte.

VI. BELEIDSVELD CULTUUR

ISE C. Culturele organisaties ondersteunen

SD C.1. Bijdragen aan de ontwikkeling van een kwalitatief, divers en toegankelijk cultuurlandschap

OD C.1.1. Dialoog met het werkveld opzetten in functie van beleidsontwikkeling (relatie met intermediairen)

In de vorige regeerperiode werden een aantal hervormingen in de culturele bovenbouw doorgevoerd. We zetten de efficiëntie-oefening in de culturele bovenbouw verder zodanig dat er meer budget naar de basiswerking kan vloeien. Met het Steunpunt Bovenlokale Cultuur kwam er ook een belangrijke speler bij. Ik vraag aan het departement de dialoog te organiseren om de taakverdeling tussen de verschillende steunpunten ten opzichte van het nieuwe steunpunt helder en efficiënt te krijgen. Vooral in de sector van het sociaal-cultureel werk, met een sterke verankering op het bovenlokaal niveau, is een goede samenwerking tussen Socius en het Steunpunt Bovenlokale Cultuur cruciaal voor een optimale ondersteuning van het veld.

Cultuurloket komt in 2020 op kruissnelheid en werkt aan de afstemming met Flanders DC. In de tweede jaarhelft worden de modaliteiten van de evaluatie van de eerste werkingsjaren van Cultuurloket bepaald zoals voorzien in de beheersovereenkomst.

Cultuurconnect ondersteunt gemeenten bij de digitale uitdagingen van hun cultuurbeleid met klemtoon op openbare bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra en aandacht voor sectoroverschrijdende verbindingen. We evalueren de werking ervan binnen het strategisch beleid rond digitale transformatie.

Het departement neemt een coördinerende rol op wat betreft onderzoek en maakt hiervoor een afsprakenkader op in samenspraak met de sectorale steunpunten. Ook voor andere thema's kan het departement deze rol opnemen met als doel een betere afstemming van de dienstverlening door de culturele bovenbouw, die van het departement en de ondersteuningsinstrumenten voor de sector, bijvoorbeeld op het vlak van internationaal beleid.

OD C.1.2. Strategische visienota's uitwerken met duidelijke prioriteiten en keuzes

Ik maak tegen 1 april 2020 een Strategische Visienota Kunsten op, waarin ik mijn visie op het beleidskader voor de kunsten voor de komende beleidsperiode uiteenzet. Dit document moet duidelijke aandachtspunten bevatten voor de beoordelingscommissies waarop de subsidiedossiers gescreend moeten worden.

In deze visienota neem ik ook mee hoe de huidige kunstinstellingen in de nieuwe subsidieperiode aan de in het regeerakkoord geformuleerde opdrachten invulling moeten geven en of er eventueel engagementen op langere termijn (dan de momenteel decretaal voorziene 5 jaar) kunnen worden aangegaan met andere structureel verankerde kunsthuisen.

Tegen 1 april 2021 maak ik ook een Strategische Visienota Cultureel Erfgoed op, waarin ik mijn visie en beleidsprioriteiten bij het uitvoeren van het Cultureelerfgoeddecreet uiteenzet.

De komende jaren wil ik erop toezien dat mijn departement de nieuwe bovenlokale beleidsruimte verder verkent, met als doel een specifieke bovenlokale cultuurwerking uit te bouwen in het landschap tussen het Vlaamse en het lokale niveau. De focus ligt daarbij op transversale samenwerking(en), de ondersteuning van projecten, intergemeentelijke samenwerkingen en het steunpunt voor

bovenlokale cultuur. Mijn departement zal de eerste uitrol van het decreet bovenlokale cultuurwerking monitoren.

OD C.1.3 Investeren in organisaties in de cultuursector aan de hand van een performant subsidiesysteem

Binnen het Kunstendecreet ontvangen momenteel 207 kunstorganisaties een werkingssubsidie, goed voor ongeveer twee derde van het totale budget. Deze structureel gesubsidieerde organisaties vormen de kern van het kunstenlandschap. Eind 2020 verwacht ik de aanvragen voor een structurele werkingstoelage voor de periode 2022-2026. In de loop van 2021 worden de dossiers beoordeeld en geadviseerd vertrekkende van mijn Strategische Visienota Kunsten die ik uiterlijk op 1 april 2020 zal communiceren aan de kunstensector. Ik zal erover waken dat zij verder het ruime aanbod creëren dat over Vlaanderen en buiten de landsgrenzen wordt verspreid. Hierbij zal ik mijn administratie vragen om een voorstel uit te werken dat een antwoord biedt op de legitieme vraag van een aantal kunsthuizen voor een grotere financiële zekerheid op lange termijn (RA p. 126).

In overleg met de minister bevoegd voor toerisme en de minister bevoegd voor buitenland zal ik werk maken van een actualisatie van de samenwerkingsovereenkomst met kunst- en erfgoedhal Bozar. De aandacht voor onze Vlaamse actoren en kunstenaars staat daarbij centraal. Voordat een samenwerking met KANAL in Brussel kan worden uitgebouwd, moet KANAL ook een duidelijke Vlaamse stempel dragen, zowel naar uitstraling als binnen de organisatiestructuur, inclusief in zake de normen van deugdelijk bestuur (RA p. 126). We trachten onder andere via een kwaliteitsvol vrijetijdsaanbod Brusselse jongeren te betrekken bij de Vlaamse gemeenschap.

We hebben ook oog voor nieuwe cultuurvormen zoals o.a. "urban culture".

Ik zal de werking van Z33 versterken door middel van een extra financiële impuls zodat ze de toegewezen trekkende en stimulerende rol structureel verder kunnen uitbouwen. (RA. p.127)

Het Cultureelerfgoeddecreet erkent en ondersteunt momenteel 133 organisaties. Hiervan ontvangen 95 organisaties een structurele werkingssubsidie. Het betreft hier zowel collectiebeherende (musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken) als dienstverlenende (steunpunt, erfgoedcellen, thematische expertisecentra) organisaties. De aandacht voor de cultureel-erfgoedsector blijft één van mijn prioriteiten. Ik zal dan ook vanaf 2020 de financiële inhaalbeweging, die in de vorige regeerperiode is ingezet, versterken (RA, p. 126). In 2020 zal ik beslissen over de nieuwe aanvragen voor de cultureel-erfgoedconvenants 2021-2026. Uiterlijk op 1 april 2021 zal ik mijn Strategische Visienota Cultureel Erfgoed communiceren aan de cultureel-erfgoedsector. Medio december 2022 verwacht ik de aanvragen voor een werkingssubsidie voor de periode 2024-2028. Uiterlijk op 1 oktober 2023 zal de regering hierover haar beslissing mededelen. Tenslotte zal ik mijn administratie vragen een voorstel van optimalisatie betreffende de uitvoering van het decreet uit te werken vertrekkende van de evaluatie van de uitvoering van het decreet in 2019.

Vanaf 1 januari 2020 wordt de DAB KMSKA een EVA vzw. In de overgangperiode 2020-2023 leg ik de afspraken rond de werking van het EVA vast in samenwerkingsovereenkomsten. Vanaf 2024 zal de betoelaging via het Cultureel-erfgoeddecreet verlopen. Ik zal een realistische toelage voorzien met het oog op de verdere voorbereiding van de werking naar de heropening van het museum.

Het M HKA neemt naast haar werking als cultureel-erfgoedinstelling een dienstverlenende rol op als Centrum voor Beeldende Kunstarchieven. Parallel met het infrastructuurproject zal het M HKA een institutioneel traject lopen met het oog op een nieuwe werking voor het toekomstige museum.

Ik blijf investeren in organisaties uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk met aandacht voor het civiele perspectief en een samenleving in transitie. In 2020 zal ik de Vlaamse regering een beslissingsvoorstel voorleggen voor de ondersteuning van de sector voor de volgende beleidsperiode 2021-2025. Ik zal daarbij het doel van het decreet (*organisaties subsidiëren die, vanuit een civiel perspectief en met respect voor de gemeenschappelijke sokkel van waarden, fundamentele rechten en vrijheden, een betekenisvolle bijdrage leveren aan de emancipatie en dialoog van mensen en groepen én aan de versterking van een duurzame, inclusieve, solidaire en democratische samenleving*) scherp voor ogen nemen. De operationalisering van deze doelstelling moet blijken uit een toetsing aan de verschillende beoordelingselementen zoals beschreven in het decreet. Het decreet zal op korte termijn daartoe aangepast worden. Initiatieven die zich terugplooiën op etnisch-culturele afkomst zullen daarbij niet meer gesubsidieerd worden.

Literatuur Vlaanderen (voormalig VFL) kan rekenen op een extra investering. We werken daarbij verder aan een gedragen én duurzaam taal- en leesbevorderingsbeleid over diverse beleidsdomeinen heen.

Ik zal het VAF/Filmfonds de nodige slagkracht geven om de productie en distributie van lokale kwaliteitsvolle content te versterken en om verder te bouwen aan een diverse en toekomstgerichte vertoningscultuur. Naast een intenser stimuleren van onze audiovisuele creaties, wil ik nog meer inzetten op de strategische promotie in binnen- en buitenland van onze (co-)producties. Ik zal eveneens aandringen op een versterking van de samenwerking met Nederland.

Ons rijk landschap aan culturele amateurkunstenorganisaties verdient mijn speciale aandacht. Als aandrijvers van verbinding, creatie en talentontwikkeling willen wij hen stimuleren tot verdere samenwerkingen op het terrein tussen professionele kunsten, de amateurkunsten en het deeltijds kunstonderwijs. In 2020 organiseert Vlaanderen de World Choir Games, de Olympische spelen van het Koorgebeuren. Dit moet afstralen op het gehele amateurleven en een duurzame "legacy" creëren.

Met de opstart in 2019 van een nieuw decreet op de bovenlokale culturele werking, tekent het Vlaamse cultuurbeleid voor de uitbouw van een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking. Ik zal de samenwerking tussen organisaties en lokale besturen en/of intergemeentelijke samenwerkingen blijven aanmoedigen niet in het minst door de nieuwe werkingstoelagen binnen het decreet vanaf 2020 voor de IGS'en. Ik zal mijn administratie vragen om de eerste uitrol van dit decreet te monitoren en te evalueren op het terrein en desgevallend een voorstel van optimalisatie uit te werken.

Het nieuwe Circusdecreet voorziet met ingang van 2020 in de ondersteuning van alle facetten van een geïntegreerd circusbeleid met als doel een antwoord te bieden op de groeiende Vlaamse en internationale dynamiek en professionalisering van deze bijzondere sector. Ik ben overtuigd van de geweldige doorgroeikansen binnen deze sector en zal de circusorganisaties dan ook zo veel als mogelijk ondersteunen met het oog op verdere professionalisering, ontwikkeling en profilering.

Naast de reguliere werking van Kunst in Huis, kreeg Kunst in Huis de opdracht om een Vlaamse kunstkoopregeling uit te rollen, die Kunst Aan Zet heet. Deze renteloze kunstlening biedt de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier kunst te verwerven. Na de afronding van de pilootfase in 2020, breidt Kunst Aan Zet haar aanbod uit en volgt er een evaluatie van dit instrument met de belangrijkste bevindingen en resultaten.

Ik verwacht uiterlijk op 1 januari 2020 een addendum bij het beleidsplan VIAA 2019-2023 waarin de werking van de in 2019 gefuseerde organisaties PACKED en Lukas geïntegreerd zijn. VIAA heeft als doelstelling om dragers te digitaliseren en de digitale culturele content, te ontsluiten en duurzaam te archiveren, om de toegankelijkheid van de digitale content te verwezenlijken en te bestendigen voor

bepaalde doelgroepen, zoals het onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en het nationale en internationale publiek, en ter beschikking te stellen voor professioneel hergebruik.

Het Vlaams Architectuurinstituut focust haar werking enerzijds op haar taakstellingen binnen het Kunstendecreet, anderzijds op haar functies als collectiebeherende archiefinstelling en dienstverlenende organisatie binnen het Cultureelerfgoeddecreet.

OD. C.1.4. We borgen en ontsluiten het geheugen van de samenleving

Via een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid dat ook de uitvoering van het Cultureelerfgoeddecreet omvat, zet ik in op het borgen en ontsluiten het geheugen van de samenleving. In een inclusief en gedeeld geheugen hebben alle groepen en individuen een volwaardige plaats en komen verschillende stemmen en perspectieven aan bod. In dit kader starten we een traject om onze Vlaamse geschiedenis te ontsluiten in een museum voor de geschiedenis en cultuur van Vlaanderen.

Het Topstukkenfonds speelt via aankopen, restauratiesubsidies en overeenkomsten inzake de toegankelijkheid en bewaaromstandigheden, een belangrijke rol bij het borgen en ontsluiten van ons erfgoed van uitzonderlijk belang.

In 2020 wil ik, in uitvoering van het Regeerakkoord en in overleg met de Topstukkenraad, nagaan hoe we samenwerkingen kunnen ontwikkelen met belangrijke private collecties in Vlaanderen (RA, p. 126). Geïnteresseerde verzamelaars moeten de kans krijgen via een samenwerkingsprotocol hun collecties gedurende langere tijd in Vlaanderen te bewaren en met het publiek te delen zonder dat dit hun eigendomsrecht bezwaart. Daarnaast kan overleg en samenwerking met private verzamelaars ook meegenomen worden in de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed om de sector te stimuleren om hier op in te zetten.

In uitvoering van het Regeerakkoord zal ik, samen met de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, een decreetvoorstel formuleren voor een meer performante regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken ter betaling van de erfrechten (RA, p. 126). Om dit beleid zo goed mogelijk te focussen zullen enkel 'topstukken' en 'sleutelwerken' voor collecties met uitstraling op Vlaams en/of internationaal niveau daarvoor in aanmerking komen. Dit voorstel zal leiden tot aanpassingen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit en in het Topstukkendecreet.

In uitvoering van het Regeerakkoord zal ik de 'Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Erfgoed' verder uitbreiden met jaarlijks twee oproepen voor nieuwe elementen en een publiekscampagne om inspirerende praktijken rond het borgen van immaterieel erfgoed te nomineren (RA, p. 126).

SD C.2. Inzetten op goed beheer van organisaties in de cultuursector

OD C.2.1 Kwaliteit, professionaliteit, duurzaamheid en innovatie binnen culturele organisaties stimuleren

Acht jaar geleden werd, in navolging van en geïnspireerd door Nederland, in Vlaanderen een Code Goed Bestuur voor cultuur gelanceerd. Inmiddels onderzoekt het Fonds Cultuurmanagement i.s.m. Cultuurloket en deBuren of de leidraad aan herziening toe is. Ik zal nagaan in hoeverre de bestaande leidraad gewijzigd moet worden naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek.

Ik wil de principes van goed bestuur uitdragen bij de structureel gesubsidieerde cultuurorganisaties. De kunst- en cultureelerfgoedinstellingen hebben hierin een voorbeeldfunctie naar de rest van de sector. De kunstinstellingen moeten toonaangevend zijn inzake kwaliteit, publiekswerking, cultureel ondernemerschap

en management en bieden talent ontplooiingskansen aan (RA, p. 126). Ook van de cultureelerfgoedinstellingen wordt een toonaangevende werking verwacht, maar dan aangepast aan een erfgoedwerking.

Binnen de cultureel-erfgoedsector vraag ik van gesubsidieerde organisaties bijzondere aandacht voor de versterking van het management en het zakelijke beleid. De stappen die hiervoor worden gezet, stem ik af met de lokale besturen (RA, p. 126).

Ik zet in op de verdere professionalisering van de culturele organisaties binnen de buitendiensten van het departement CJM.

Het Kasteel van Gaasbeek focust in het voorjaar 2020 op de topstukken uit zijn vaste collectie en zal in het najaar 2020 de deuren sluiten door de werkzaamheden in kader van het masterplan infrastructuur. Tijdens deze sluitingsperiode worden de gerestaureerde historische gebouwen en het nieuwe onthaalgebouw gefaseerd geopend. Inhoudelijk verschuift de klemtoon naar integrale toegankelijkheid en een werking die de rol van het Kasteel van Gaasbeek als toonaangevend en publieksgericht museum en erfgoedlaboratorium naar een hoger niveau tilt.

Ik wil inzetten op het duurzaam uitwerken van een vernieuwde inhoudelijke werking van het Frans Masereel Centrum die optimaal gebruik maakt van de nieuwbouw. De zakelijke werking binnen het DAB-statuuut wordt geoptimaliseerd.

Ik zal de werking van de Landcommanderij Alden Biesen (o.m. op het vlak van muziekeducatie, oude muziek, opera) versterken (RA, p. 127).

ISE D. Culturele projecten stimuleren

SD D.1. Uitbouwen van een dynamische ruimte via de ondersteuning van kunstenaars en initiatieven die inspelen op innovatie, duurzaamheid of maatschappelijke of artistieke meerwaarde

OD D.1.1. Gericht stimulanzen bieden voor een duurzaam, complementair, gevarieerd en dynamisch landschap

Wat betreft de projectsubsidies Kunstendecreet ben ik mij bewust van de dynamiek van het veld en het spanningsveld tussen de kwantiteit en kwaliteit van de project- en beursaanvragen en de budgettaire mogelijkheden. Het projectenbeleid geeft ontwikkelingskansen aan opkomend talent, maar dit mag er niet toe leiden dat de illusie wordt gecreëerd dat dit automatisch leidt tot een structurele subsidie. Bij de beoordeling gebeurt de selectie prioritair in functie van het potentieel om een internationaal niveau te bereiken. Selectiever kiezen moet ook leiden tot een betere ondersteuning.

Ik ben mij bewust van de noden en mogelijkheden van ons amateurkunstenlandschap binnen een internationale actieradius. Zeker in het jaar waarin de World Choir Games plaats vinden in Vlaanderen.

2020 wordt de start van ons vernieuwde Circusdecreet dat meer instrumenten en mogelijkheden biedt. Uiterlijk op 1 juli 2020 zal ik voor de eerste keer mijn beslissing nemen over de projectaanvragen voor creaties en spreiding én voor festivals.

Bij de beoordeling van de projectaanvragen bovenlokale cultuurwerking zal ik erop aandringen dat het accent op het transversale aspect wordt bewaakt. Ik zal mijn administratie vragen om de eerste uitrol van dit decreet te monitoren en te evalueren op het terrein en desgevallend een voorstel van optimalisatie uit te werken.

Projecten die bijdragen tot de maatschappelijke verankering van Vlaamse Gebarentaal zullen mijn blijvende aandacht hebben. Ik verwacht de jaarlijkse aanvragen uiterlijk tegen 1 februari 2020 zodat ik tegen medio maart mijn beslissing over de toekenningen kan communiceren.

OD D.1.2. Een performant en doelgericht subsidie- en selectiesysteem actualiseren en toepassen

Mijn departement staat in voor meer dan 150 subsidiemaatregelen die in een vijftal grote, een veelheid aan kleinere decreten en een waaier aan reglementen hun grondslag vinden. Ik zal samen met mijn departement onderzoeken in hoeverre we bepaalde regelgeving, subsidiereglementen, beoordelingskaders en procedures kunnen vereenvoudigen met het oog op een vermindering van planlast zowel voor de administratie als voor de betrokken organisaties zodat de schaarse middelen maximaal aangewend worden voor de culturele doelstellingen.

SD D.2. Ruimte creëren voor experiment en nieuwe verbindingen

OD D.2.1. Samenwerkingsverbanden binnen en buiten de cultuursector

De vele voorbije aanvragen via het experimenteel reglement voor het doorgeven van vakmanschap met wortels in traditie en immaterieel erfgoed binnen een 'meester-leerling'-leertraject tonen aan dat er in Vlaanderen veel gepassioneerde Vlaamse 'meesters' zijn die hun kennis, innovatie en creatief ondernemerschap willen doorgeven. Ik geef aan de administratie de opdracht om deze subsidielijnen te evalueren i.s.m. Cultuurloket en andere partners. Ook de versterking van de werking van het expertisecentrum Kunsten/Crafts (RA, p. 127) zal bijkomende stimulanzen geven voor duurzaamheid en innovatie op vlak van vakmanschap.

SD D.3. Stimuleren van een performantere digitale culturele sector

OD D.3.1. Digitale innovatie stimuleren via samenwerking, kruisbestuiving en professionalisering

Digitale transformatie impliceert een complete verandering van cultuurproductie (over creatie en verspreiding tot consumptie). Om de voordelen van digitalisering optimaal te benutten, moeten culturele organisaties continu innoveren, en daarbij de behoeften van gebruikers vooropstellen. Digitale culturele content moet vindbaar zijn en efficiënt worden beheerd. Daarnaast roept digitalisering ook nieuwe ethische vraagstukken op. Om de gedeelde uitdagingen aan te kunnen gaan, zal ik ervoor zorgen dat cultuur meegenomen wordt in het geïntegreerd plan voor de verdere digitalisering in Vlaanderen (RA, p. 45).

Ik geef mijn administratie de opdracht om strategisch beleid rond de digitale transformatie van de cultuursector i.s.m. VIAA, publiek en Cultuurconnect te operationaliseren (RA, p. 128) en daarbij initiatieven te ontwikkelen met een concrete en meetbare output en maatschappelijke meerwaarde. Ik wil hierbij een balans zoeken tussen korte en middellange termijn acties binnen de werven 'digitale infrastructuur', 'digitale content', 'digitale innovatie' en 'digitale competenties' om zo tijdens deze regeerperiode stappen vooruit te zetten.

ISE E. Internationaal en interregionaal cultuurbeleid

SD E.1. Inzetten op een performant interregionaal en internationaal cultuurbeleid

OD E.1.1. De wisselwerking tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau maximaliseren met oog op sterker beleid en sterkere sector

De EU neemt deze regeerperiode een bijzondere plaats in omwille van de uitzonderlijke samenloop van drie grote dossiers.

Vanaf 2021 treedt het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) in werking met een reeks vernieuwde financieringsinstrumenten. Ik zal maximaal inspelen op de opportuniteiten die deze instrumenten voor de Vlaamse culturele en creatieve sectoren bieden.

In 2024 start ook de formele selectieprocedure voor een Belgische culturele hoofdstad van Europa in 2030 met de publicatie van de oproep tot kandidaten door België.

Het meest intensieve evenement is het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in de eerste helft 2024. Dit Belgische voorzitterschap is ook een uitgelezen kans om Vlaamse cultuur extra zichtbaarheid te geven.

De bescherming van het nationaal erfgoed en de strijd tegen de illegale handel in cultuurgoederen, onderdeel van de strijd tegen de financiering van het internationaal terrorisme, is een prioriteit die ik binnen de EU opvolg.

Ik zet verder in op de uitvoering en opvolging van de UNESCO Conventies 1970, 2003 en 2005. Voor de conventie 1970 moet de federale omzettingwet er snel komen. Ik blijf de werkzaamheden van de Raad van Europa opvolgen, o.a. op vlak van de kaderconventie van Faro en ik volg de internationale fora op inzake de digitale transformatie van de cultuursector.

De afgelopen jaren werd voor audiovisuele coproductieakkoorden gewerkt aan het gelijkschakelen van de Europese context. Oude, belemmerende akkoorden werden opgezegd of vernieuwd en er werd prioritair ingezet op de Europese Conventie van de Raad van Europa. Ik zet deze oefening verder en sluit waar opportuun nieuwe akkoorden.

OD E.1.2. Actief inzetten op bilaterale samenwerking met onze prioritaire partners

Ik zet in op het bepalen van duidelijke strategische prioriteiten (zie OD E.2.2.), ook op geografisch vlak.

Nederland is traditioneel onze belangrijkste partner. Voortbouwend op de reflectie-oefening uit vorige regeerperiode, hecht ik groot belang aan het verbreden en uitdiepen van onze culturele en taalkundige band. De cultuurinstellingen (deBuren, Ons Erfdeel en De Brakke Grond) worden in 2020 gevisiteerd met oog op de opmaak van nieuwe beheersovereenkomsten. Verhogen van slagkracht door samenwerking blijft vooropstaan. Met extra investering ondersteun ik de samenwerking tussen de literatuurfondsen, in het bijzonder op vlak van buitenlandse promotie. Tegelijk wil ik verder de initiatieven verkennen die breder gaan dan de samenwerking via de instellingen.

De Vlaamse Regering wil aandacht geven aan het Nederlands en aan taalbeleid, en dit op diverse vlakken. De Nederlandse Taalunie moet hierin een voorttrekkersrol opnemen. De focus van de Taalunie ligt op inclusiviteit, creativiteit en internationalisering. In 2020 wordt een nieuwe Algemeen Secretaris aangesteld en worden de gezamenlijke ambities vastgelegd in het nieuwe meerjarenplan 2020-2024. De specifieke prioriteiten uit het Regeerakkoord rond internationaliseren van het Nederlands en sterke samenwerking met landen waar een met het Nederlands

verwante taal wordt gesproken, vinden daarin hun plek. In 2021 staat de vijfjaarlijkse beleidsaudit gepland, die bouwstenen kan aandragen voor het verder ontplooiën van de rol en impact van de taalorganisatie.

De samenwerking met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap worden verdergezet, en dit op basis van respectievelijk het Cultureel Samenwerkingsakkoord van 2012 en het Werkprogramma 2019-2021. Er komen voor 2020 nieuwe projectoproepen met beide Gemeenschappen. Het samenwerkingsplatform met de Franse Gemeenschap wordt opnieuw samengesteld, zodat het verder zijn rol kan spelen in het delen van inzichten in elkaars culturele veld en het samen aanpakken van knelpunten. De museumas is een mooi voorbeeld van een gemeenschappelijk initiatief tussen de Vlaamse en Franse gemeenschap en de federale overheid.

Samen met de collega van onroerend erfgoed streef ik de integratie van het Netwerk Open Monumenten in de Museumas na. (R.A. p. 139)

Ik zet de samenwerking met Marokko verder. De samenwerking rond het Vlaams-Marokkaans culturenhuis Darna biedt aanknopingspunten voor andere dossiers. Op het vlak van jeugd, erfgoed film, en residentieplekken werden daartoe reeds de eerste stappen gezet tijdens een ministerieel werkbezoek in de vorige regeerperiode.

De samenwerkingsovereenkomsten met Hauts-de-France en Québec gaan hun laatste jaar in en worden geëvalueerd.

OD E.1.3. Blijvend inzetten op interfederale samenwerking

De federale overheid heeft een aantal bevoegdheden met belangrijke weerslag op de kunst- en cultuursector. Voor dossiers als de uitbreiding van de tax shelter, het kunstenaarsstatuut, de uitvoervergunningen, de erkenningsprocedure om fiscale attesten voor giften uit te reiken ga ik in overleg met de federale overheid. Waar opportuun zal ik kijken naar de Interministeriële Conferentie Cultuur, in de schoot van het Overlegcomité, als overlegplatform tussen alle ministers met een cultuurbevoegdheid in ons federale land.

Voor onze erfgoedsector en musea is het tenslotte van belang dat we nauwer kunnen samenwerken met de federale musea en wetenschappelijke instellingen.

Het Vlaamse culturele leven vormt een onmisbare schakel in het Brusselse cultuurlandschap. Op het vlak van cultuur kijk ik naar de internationale en diverse positie van Brussel als sleutelplek. De verwachtingen en ambities ten aanzien van het Vlaams cultuurbeleid in Brussel stel ik scherp, rekening houdende met alle andere institutionele culturele spelers. Met de voortzetting van het goedwerkend samenwerkingsmodel met Flagey en de actualisatie van de BOZAR-overeenkomst, speel ik in op de dynamieken binnen de Brusselse culturele ruimte.

OD E.1.4. De Vlaamse culturele en creatieve sectoren toeleiden naar internationale subsidies

Het is belangrijk dat Vlaamse actoren hun weg vinden naar internationale samenwerkingsprogramma's en ondersteuningskaders. Zij realiseren op internationaal niveau een culturele, maatschappelijke en economische meerwaarde en vormen een aanvullende bron van financiering voor de Vlaamse audiovisuele, culturele en creatieve sectoren. Bovendien is de deelname aan een internationaal project een verrijkende ervaring die vaak een springplank is tot meer uitwisseling en nieuwe partnerschappen. Het is mijn ambitie ervoor te zorgen dat internationale programma's, zoals Creatief Europa en het Europese coproductiefonds Eurimages, nog breder bekend en benut worden.

Ik zal de belangen van de Vlaamse audiovisuele, creatieve en culturele sectoren behartigen binnen het programmacomité van Creatief Europa en de werking van

de Vlaamse Desk voor Creatief Europa blijven ondersteunen. De opdracht van de desk bestaat eruit om de sector te informeren over het programma, potentiële aanvragers te begeleiden bij hun subsidieaanvraag en het internationaliseren en professionaliseren van de audiovisuele, creatieve en culturele sectoren.

OD E.1.5. Het coördineren van de classificatie van films binnen een sterk Intra-Belgisch partnerschap

In een maatschappij die gedreven wordt door het beeld is het belangrijk de mediacompetenties van jonge kijkers te versterken en in te zetten op filmeducatie. Met het samenwerkingsakkoord van 15 februari 2019 tussen de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) werd een nieuwe regeling ingevoerd voor de classificatie van films vertoond in Belgische bioscopen. We schakelen over naar een regeling die aanbevelingen gebruikt in plaats van verboden en betere informatie geeft over de aard van de ongeschiktheid van films.

Ik zal toezien op een vlotte implementatie en toepassing van het akkoord zodat vanaf 8 januari 2020 alle films die vertoond worden in Belgische bioscopen geclassificeerd worden volgens de kijkwijzermethodologie. De uitgangspunten hierbij zijn een zo groot mogelijke uniformiteit binnen België, een goede samenwerking met de betrokken overheden en het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) en een nauwe betrokkenheid van de audiovisuele sector. De coördinatie van de filmkeuring in België verloopt via het secretariaat voor de classificatie van films, dat ondergebracht werd bij het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Na afloop van het eerste pilootjaar zal ik, samen met mijn collega's van de andere gemeenschappen, de toepassing van het classificatiesysteem in België evalueren en waar nodig aanpassingen doorvoeren.

SD E.2. Vlaanderen positioneren als draaischijf voor talent en expertise op wereldniveau

OD E.2.1. Inzetten op culturele referentieprojecten met oog op internationale profilering van de Vlaamse cultuursector en culturele en maatschappelijke vernieuwing

Via het bieden van sterke mogelijkheden aan kunstenaars en cultuuractoren om te werken en te presenteren in het buitenland, kan Vlaanderen zich profileren en versterken als culturele topregio. Ook de ondersteuning en uitbouw van referentieprojecten in eigen land dragen daartoe bij.

Met Event Flanders heeft de Vlaamse overheid de ambitie om internationale topevenementen naar Vlaanderen te halen of in Vlaanderen te creëren, omwille van de positieve economische, reputationele en maatschappelijke effecten. Voor de cultuursector kunnen goed opgebouwde evenementen een hefboomfunctie vervullen en op die manier doorwerkende referenties vormen.

In de pilootfase haalde Event Flanders een eerste reeks topevenementen naar Vlaanderen, met voor cultuur het grote amateurkunstenevenement The World Choir Games. Vlaanderen verwelkomt van 5 tot 15 juli 2020 een 500-tal koren, waaronder enkele van de beste amateurkoren ter wereld. Ook bieden we een internationaal platform voor Vlaamse koren: het evenement kan duurzaam afstralen op het rijke amateurleven in Vlaanderen.

Om maximale return voor de cultuursector uit deze investeringen te halen, is het van belang om binnen het samenwerkingsverband Event Flanders een breed gedragen, doordachte en scherpe visie op het cultureel evenementenbeleid vorm te geven en in implementatie een strategie te ontwikkelen op (middel)lange termijn. Ik kijk hierbij o.a. naar het potentieel van evenementen bepaald door de kalender (opening KMSKA, Europese Culturele hoofdstad, themajaren enz.), toptentoonstellingen en hedendaags kunstfestivals. Daarnaast is een cultureel

topevenementenbeleid gebouwd op en geflankeerd door sectoraal cultuurbeleid (inzake voortrajecten, randvoorwaarden, legacy) en betrokkenheid en draagvlak in het werkveld. Onder andere via een indenniteitsregeling worden erfgoed- en kunstmusea instrumenten aangereikt om grotere, tijdelijke tentoonstellingen met internationaal bereik te organiseren.

OD E.2.2. Uitbouw van een culturele internationaliseringsstrategie

Met de "Algemene kaderrichtlijn internationaal cultuurbeleid" (VR 2018 2007 MED 0319/1) werden de principes, doelstellingen, uitgangspunten en instrumenten van het internationaal cultuurbeleid beschreven.

OD E.2.3. Inspelen op maatschappelijke evoluties en veranderende patronen in cultuurconsumptie door te investeren in cultuurtoerisme

De afgelopen decennia won cultuurbeleving duidelijk aan belang als motivatie om te reizen. Toerisme Vlaanderen zet sterk in op cultureel erfgoed en de Vlaamse historische steden tegelijk kunststeden – als aantrekkingspool van binnenlandse en buitenlandse toeristen, in een nieuwe visie van "florerende gemeenschappen".

Erfgoed, kunst en cultuur zijn op die manier een belangrijke bron voor toerisme. Tegelijk wil ik kijken hoe toerisme kan bijdragen aan een structurele versterking en ontwikkeling van onze instellingen. Inzetten op cultuurtoerisme brengt voordelen met zich mee omdat het vaak ook investeringen van private partijen in gang zet. Bovendien houden cultuur en toerisme elkaar in stand, wanneer bijvoorbeeld musea een belangrijk deel van hun inkomsten ontleen aan buitenlandse bezoekers (RA p. 125).

De uitgangspunten van de cultuursector en toerisme zijn op zich anders, wat tot andere keuzes en klemtonen (vb. thematisch) kan leiden. We moeten vruchtbare, wederzijds voordelige en duurzame relaties tussen cultuur en toerisme blijven smeden. Dit is een zaak van het uitdiepen van overleg over symboliek en thema's, planning en organisatie, spreiding, verhaallijnen, gezamenlijke inzet van middelen en gerichte communicatie, creëren van terugkerende bezoekers ... Ik kijk naar trajecten om de complementariteit tussen cultuur en toerisme uit te diepen (RA p. 127).

OD E.2.4. Stimulansen bieden voor ontwikkeling en presentatie van de Vlaamse cultuursector in het buitenland

De rijkdom en diversiteit van het Vlaamse cultuurlandschap wordt ook internationaal erkend. Ik wil de internationale spreiding van onze culturele spelers blijvend ondersteunen. Enerzijds vind ik het belangrijk dat onze Vlaamse Meesters – uit het ruime culturele veld – ook in het buitenland gezien worden. Anderzijds ben ik ervan overtuigd dat internationale ervaringen onmisbaar zijn voor de verdere ontwikkeling van de verschillende sectoren. Door naast presentatie ook ontwikkeling en uitwisseling te ondersteunen, kunnen we onze sterke positie op peil houden en denken we zo aan de Vlaamse Meesters van morgen.

Binnen de professionele kunsten zullen internationale presentatieplekken en festivals die de Vlaamse kunsten prominent in de kijker zetten kunnen rekenen op ondersteuning. Ook de Biënnale van Venetië, waar Vlaanderen in 2020 voor architectuur en in 2021 voor beeldende kunsten aanwezig zal zijn, is een ijkpunt voor deze sectoren waar ik volop op wil inzetten. Het programma van negen buitenlandse kunstenaarsresidenties is vanaf 2020 uitgebreid met drie residenties die de link leggen tussen cultuur, technologie en maatschappij. Behalve kunstenaars, kunnen ook andere culturele actoren deelnemen aan dit programma.

De verschillende sectorale decreten (Kunstendecreet, Cultureelerfgoeddecreet, Amateurkunstendecreet, Circusdecreet en Decreet Sociaal-Cultureel werk) geven de actoren in het veld de mogelijkheid om in te spelen op internationale kansen.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

- BSO: Beroepssecundair onderwijs
- CCS: Culturele en Creatieve Sectoren
- CED: Cultureel Erfgoeddecreet
- CIS: Cultuur in de Spiegel
- CJM: Cultuur, Jeugd en Media
- DKO: Deeltijds Kunstonderwijs
- EBS: Eengemaakt bibliotheekstelsel
- EU: Europese Unie
- EVC: Erkennen van Verworven Competenties
- FARO: Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw
- FoCI: Fonds Culturele Infrastructuur
- KMSKA: Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
- M HKA: Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen
- OMC: Open Method of Coordination
- NTU: Nederlandse Taalunie
- PACKED: Landelijk expertisecentrum voor digitaal erfgoed
- PMV: ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
- SOCIUS: Steunpunt Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk
- UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
- VAF: Vlaams Audiovisueel Fonds
- VAi: Vlaams Architectuurinstituut
- LV: Literatuur Vlaanderen (voorheen VFL)
- VGC: Vlaamse Gemeenschapscommissie
- VGCT: Vlaams GebarentaalCentrum
- VGT: Vlaamse Gebarentaal
- VIA: Vlaamse Intersectorale Akkoord
- VIAA: Vlaams Instituut voor Archivering
- VLAIO: Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen
- VPAO: Verticaal Permanent Armoedeoverleg
- VRT: Vlaamse Radio- en Televisieomroep
- VVBAD: Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie
- VVC: Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'**Opmaak van een Conceptnota met het oog op de hertekening van de decretale kaders en in functie van afstemming op recente evoluties die een impact hebben op het culturele veld**

Zie OD A.2.2. Beleidskader en instrumentarium afstemmen op de huidige ontwikkelingen en tendensen, en OD D.1.2. Een performant en doelgericht subsidie- en selectiesysteem actualiseren en toepassen.

Optimalisatie van het Cultureel Erfgoeddecreet, uitgaande van de evaluatie van de uitvoering van het decreet in 2019

Zie OD C.1.3 Investeren in organisaties in de cultuursector aan de hand van een performant subsidiesysteem

Optimalisatie van het Kunstendecreet

Zie OD C.1.3 Investeren in organisaties in de cultuursector aan de hand van een performant subsidiesysteem

Optimalisatie van het decreet sociaal-cultureel volwassenwerk

Zie OD C.1.3 Investeren in organisaties in de cultuursector aan de hand van een performant subsidiesysteem

Opmaak Voorstel van decreet om te komen tot een meer performante regeling inzake inbetalinggeving van kunstwerken ter betaling van de erfrechten

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het regeerakkoord.

Zie ook OD C. 1.4 We borgen en ontsluiten het geheugen van de samenleving.

Instemmingsdecreten in het kader van de onderhandelingen tot audiovisuele coproductieakkoorden met China, Frankrijk, Jordanië, Marokko en Mexico.

Zie ook OD E.1.1 De wisselwerking tussen het Vlaamse en internationale beleidsniveau maximaliseren met oog op sterker beleid en sterkere sector

Er zijn momenteel onderhandelingen lopende met China, Jordanië, Marokko en Mexico om een akkoord te sluiten inzake audiovisuele coproducties. Na ondertekening van deze akkoorden wordt er per decreet instemming verleend aan deze akkoorden. Het bilaterale coproductieakkoord met Frankrijk werd ondertekend op 23 mei 2019. De procedure tot instemming met dit akkoord werd opgestart.

Instemmingsdecreet betreffende het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en van de federale staat inzake het tax shelter-stelsel voor audiovisuele werken en podiumwerken en tot informatie-uitwisseling

Na de ondertekening van het samenwerkingsakkoord door alle partijen, zullen het ontwerp van instemmingsdecreet en de bijhorende memorie van toelichting ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Zie ook OD A.2.7 Ondernemerschap en professionalisering in de culturele en creatieve sectoren stimuleren en ondersteunen

Optimalisatie van het Participatiedecreet: subsidielijnen voor de hobbyverenigingen en de participatieprojecten kansengroepen cultuur, jeugd en sport.

Zie ook OD A.2.2 Beleidskader en instrumentarium afstemmen op de huidige ontwikkelingen en tendensen